

Naturvårdsverket
Virkesvägen 2
120 30 Stockholm

Yttrande över Uppföljning av friluftslivsmålen 2025

Dnr NV-08405-24

Sammanfattning

Skolverket har tagit del av utkast till uppföljning av friluftslivsmålen och har i detta remissyttrande avgränsat synpunkterna till mål 8, friluftsliv i skolan.

Skolverket föreslår att

- begreppet skola tydliggörs
- uppföljningen avgränsas i enlighet med regeringens skrivelse 2012/13:51 till att inte omfatta gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan
- hänvisningar till styrdokument tydliggörs
- relationen mellan styrdokumentsinnehåll och skolutvecklingsresurser inom hållbar utveckling och friluftsliv tydliggörs
- förslagen i den avslutande tabellen tydliggörs och motiveras.

Skolverkets synpunkter

Bakgrund

Skolverket har bistått Naturvårdsverket i arbetet med uppföljning av friluftslivsmålen avgränsat till mål 8, friluftsliv i skolan. Friluftslivsmålen har följts upp vid tre tidigare tillfällen, 2015, 2019 och 2023. Under 2025 är det första gången uppföljningen görs med den tätare frekvensen om tvåårscykler och utan att lämna nya förslag.

Skolverkets synpunkter på Uppföljning av friluftslivsmålen 2025 – mål 8, Friluftsliv i skolan

Detta remissyttrande gäller mål 8, friluftsliv i skolan. Skolverket väljer att inte kommentera de övriga delarna av uppföljningen av friluftslivsmålen, till exempel mål 3, allemansrätten, då andra mål, såsom mål 3, rör områden som Skolverket inte har ansvar för.

I skrivelsen som uppföljningen utgår från, regeringens skrivelse 2012/13:51 framgår att uppföljningen av mål 8 omfattar förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan. I utkastet till skrivelse används begreppet skola på flera ställen. För tydlighets skull behöver det tydliggöras vad begreppet skola innebär då det kan uppfattas bredare än vad som avses. Skolverket föreslår att innebörden av begreppet skola förtydligas, förslagsvis genom att specificera att begreppet skola i skrivelsen innefattar förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Relaterat till de skolformer som tas upp i skrivelsen 2012/13:51 framgår att gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan inte omfattas av uppföljningen av friluftslivsmål. Under uppföljningsperioden har nya ämnesplaner införts för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, Gy 25. Men då denna styrdokumentsändring gäller delar av skolväsendet som uppföljningen inte omfattar, enligt skrivelsen 2012/13:5, så föreslår Skolverket att de delar som rör gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan stryks.

Begreppen läroplaner och styrdokument omnämns på flera ställen i utkastet till uppföljning av friluftslivsmål 8. Styrdokument är ett samlingsbegrepp och vilken kategori av styrdokument som avses behöver tydliggöras. Eftersom det finns flera läroplaner i skolväsendet behöver det också specificeras vilka läroplaner som avses, exempelvis genom att peka ut vilken skolforms läroplan som hänvisningen avser. Om hänvisningen rör ett specifikt innehåll i någon läroplan behöver det också tydligare anges vilket innehåll som avses.

Skolverket noterar att uppföljningen av friluftslivsmål 8 behandlar exempel på kopplingar till ämnet idrott och hälsa, i vilket friluftsliv skrivs fram explicit i det centrala innehållet, men att kopplingar mellan friluftslivsmål 8 också görs till hållbar utveckling. Skolverket föreslår att uppföljningen tydliggör och motiverar hur läroplansinnehåll för de skolformer som omfattas av skrivelsen 2012/13:5 och stöd för kompetensutveckling inom hållbar utveckling relaterar till friluftsliv genom att ge specifika exempel på läroplansinnehåll och kompetensutvecklingsmaterial, alternativt tar bort innehåll som relaterar till hållbar utveckling från uppföljning av friluftslivsmål 8.

Ytterligare en synpunkt från Skolverket rör texten som beskriver naturskolorna. Det framgår inte i texten att naturskolorna är en huvudmannafinansierad verksamhet som erbjuds i vissa huvudmannorganisationer, men inte i andra.

Skolverket föreslår ett tydliggörande som förklarar naturskolornas organisation.

I den avslutande tabellen anges att myndigheterna bör utveckla samarbetet för uppföljning och genomförande av målet. Skolverket har inga synpunkter på inriktningen på målet men föreslår tydliggöranden av vad ett utvecklat samarbete exempelvis skulle kunna vara, och exempel på vad som är genomfört. I samband med utvecklingen av denna punkt kan det bli aktuellt att fördela innehållet på två punkter: genomförande respektive uppföljning.

I förslaget om stöd till civilsamhället för fortbildning och friluftsdagar behöver det i kommentaren tydliggöras att friluftsdagar är möjligheter för skolorna.

I tabellen anges även att gymnasieskolan bör ingå i uppföljningen av målet friluftsliv i skolan. Skolverket föreslår att förslaget motiveras.

Skolverket ser behov av att förtydliga förslaget som rör föreskrifträtten för Boverket, om skolgårdar, exempelvis kan stöd i lag eller förordning läggas till.

I den avslutande tabellen anges också att Skolinspektionen bör följa upp friluftsliv i ämnet idrott och hälsa. Det behöver tydliggöras vad som avses med begreppet uppföljning. Om en nationell uppföljning och utvärdering enligt 26 kap. skollagen avses är det en uppgift för Skolverket. Om det i stället är en kvalitetsgranskning som avses är detta en uppgift för Skolinspektionen. Skolverket föreslår ett tydliggörande gällande förslaget på uppföljning eller kvalitetsgranskning och att Skolinspektionen delges utkast till uppföljning om det är så att förslaget avser kvalitetsgranskning.

På Skolverkets vägnar

Maria Weståker
Avdelningschef

Mats A Hansson
Undervisningsråd

Handlingen är beslutad i Skolverkets
elektroniska ärende- och
dokumenthanteringssystem av:
Maria Weståker (Signerare) den 2025-
11-06.

I ärendets slutliga handläggning har även Helena Car, enhetschef och Karin
Bärman, undervisningsråd deltagit.